

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

Wiedzą SĄSIEDZI, jak kto siedzi

OJCZYSTY – DODAJ
DO ULUBIONYCH

To polska wersja tytułu czeskiego filmu z 1980 r. (w oryginale „Co je doma, to se počítá, pánové...”) w reżyserii Petra Schulhoffa, wykorzystująca stare przysłowie, które mówi, że wśród sąsiadów nic się nie ukryje – jeden wie, co robi drugi. SĄSIEDZI to prasłowiańskie, obecne we wszystkich językach słowiańskich. Oznacza dosłownie „współsiadający”. Prasłowiański wyraz *sŕsědъ niósł znaczenie ‘ten, kto siedzi razem z kimś; ten, kto siedzi obok kogoś’ i pochodził od czasownika *sŕ-sěsti ‘usiąść razem, obok siebie’. Prasłowiański przedrostek czasownikowy *sŕ- przechodził w rzeczownikowy *sŕ- . Współczesny odpowiednik rzeczownikowego przedrostka *sŕ- to współ- (mówimy: współbiesiadnicy, współwyznawcy, współmałżonkowie, współodpowiedzialność, współpraca, współuczestnictwo...), natomiast dawne czasownikowe *sŕ- przeszło w z- (przed samogłoskami i spółgłoskami dźwięcznymi oraz w pisowni przed s) lub s- (przed spółgłoskami bezdźwięcznymi).